

Kursplan för

Klinisk forensisk psykologi, 7.5 hp

Clinical forensic psychology, 7.5 credits

Denna kursplan gäller från och med vårterminen 2010.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

VT10 , VT11 , VT12 , VT14 , VT16 , VT18 , VT19 , VT22

Kurskod	2PS015
Kursens benämning	Klinisk forensisk psykologi
Hp	7.5 hp
Utbildningsform	Högskoleutbildning, 2007 års studieordning
Huvudområde	Psykologi
Nivå	G2 - Grundnivå 2
Betygsskala	Underkänd (U) eller godkänd (G)
Kursansvarig institution	Institutionen för klinisk neurovetenskap
Beslutande organ	Programnämnden för Psykologprogrammet
Datum för fastställande	2009-05-13
Reviderad av	Programnämnden för Psykologprogrammet
Senast reviderad	2009-05-18
Kursplanen gäller från	Vårterminen 2010

Särskild behörighet

Som tillträdeskrav till högre termin gäller att student får restera med högst 15 hp från föregående termin och inga poäng får restera från terminer som föregått denna.

Mål

Efter kursen förväntas studenten kunna a) översiktligt redogöra för juridiska och organisatoriska förutsättningar för klinisk forensisk psykologi i Sverige b) beskriva några huvuddrag inom allmän kriminologisk teori, ge exempel på riskfaktorer för brottslighet bland lagöverträdare med och utan psykisk störning samt redogöra för forskning om återfall i brott c) reflektera över etiska frågeställningar förknippade med tvångsvård d) definiera nyckelbegreppen psykopati, risk och allvarlig psykisk störning samt redogöra för kliniska tillämpningar av begreppen e) ge exempel på och beskriva psykologiska behandlingsformer för förövare samt redogöra för den evidens varpå behandlingen vilar f) redogöra för kliniska psykologers olika arbetsfält och -uppgifter inom området klinisk forensisk psykologi i Sverige och reflektera över integrationen mellan teori och klinisk tillämpning

Innehåll

Forensisk psykologi är den del av psykologin som integrerar psykologi och rättsväsende. Kursen i klinisk forensisk psykologi ger en introduktion till kliniskt verksamma psykologers arbete inom verksamhetsområdet. I Sverige utförs detta arbete främst inom utredande och vårdande rättspsykiatri, kriminalvård, sluten ungdomsvård samt polisväsende men också inom allmänpsykiatrisk verksamhet. Kursen innehåller en orientering om de lagar och organisatoriska förutsättningar som påverkar kliniskt verksamma psykologers arbete inom verksamhetsområdet. I kursen behandlas vidare teorier om brottslighet hos och behandling av olika grupper förövare (t.ex. psykiskt störda förövare, sexualbrottsförövare och unga förövare). Kursen ger också en förståelse för nyckelbegreppen psykopati, risk (bedömning, prediktion, hantering) och allvarlig psykisk störning, samt ger en orientering om hur dessa begrepp används i klinisk verksamhet. Genomgående avhandlas etiska frågeställningar förknippade med psykologiskt arbete med människor, vilka vårdas under tvång. Efter avslutad kurs ska studenten ha bekantat sig med några områden där forensiska psykologer i Sverige är kliniskt verksamma idag och vilka arbetsuppgifter de utför inom respektive område.

Arbetsformer

Undervisningen inleds med en lärarledd introduktion. Därefter inhämtar studenten på egen hand information genom inläsning av litteratur och sökningar på internet enligt lärares anvisningar. Kursen kommer delvis att genomföras via webbaserade undervisningsmiljön "PINGPONG". Där ska vissa inlämningsuppgifter lämnas för att via lärarna distribueras vidare till övriga kursdeltagare. Lärarna kommer också att vara tillgängliga och ge återkoppling via PINGPONG. I kursen ingår ett auskultationstillfälle omfattande en dag hos yrkesverksam psykolog inom verksamhetsområdet. Skriftliga reflektionsblad kan förekomma enligt studieanvisningar.

Examination

1. Studentens teoretiska kunskaper examineras genom en hemtentamen. 2. Efter genomförd auskultation inlämnas en skriftlig inlämningsuppgift enligt anvisningar. Hemtentamen och den skriftliga inlämningsuppgiften examineras med något av betygen Underkänd (U) eller Godkänd (G). Den student som inte uppfyller kriterier för Godkänd (G) vid hemtentamen/skriftlig inlämningsuppgift ges tillfälle till omtentamen/ny inlämningsuppgift i enlighet med KIs lokala riktlinjer. Studenten har enligt KIs riktlinjer rätt till maximalt sex provtillfällen per kurs för att uppnå godkänt resultat vid skriftliga examinationer. (För praktik eller motsvarande gäller max två examinationstillfällen.) Information avseende omskrivningstillfällen meddelas vid kursens start. Obligatorisk närvaro gäller vid den lärarledda introduktionen och vid auskultationen. Student som missar den lärarledda introduktionen får kompensera denna med en särskild fördjupningsuppgift. Auskultationen genomförs vid särskilt tillfälle under kursens gång enligt lärares anvisningar.

Övergångsbestämmelser

Övergångsreglerna följer KI:s lokala riktlinjer. För kurs som upphört eller genomgått större förändringar eller där kurslitteraturen ändrats väsentligt skall det ges två ytterligare prov (exklusive ordinarie prov) på det tidigare innehållet respektive den tidigare litteraturen under en tid av ett år från den tidpunkt förändringen skedde.

Övriga föreskrifter

Kursutvärdering sker enligt KI:s lokala riktlinjer. Resultat och eventuella åtgärder återförs till studenterna via PINGPONG. Skriftliga arbetsuppgifter kommer att inlämnas via datasystemet URKUND enligt beslut i programnämnden.

Litteratur och övriga läromedel

Obligatorisk kurslitteratur

Andrews, D; Bonta, J; Wormith, J

The recent past and near future of risk and/or need assessment

2006 Ingår i:

Crime & delinquency

Sage Publications,

ISSN:1552-387Xz 0011-1287 (Print) LIBRIS-ID:11241578

URL:

[http://link.libris.kb.se/sfxbth?url_ver=Z39.88-2004&ctx_ver=Z39.88-2004&ctx_enc=info:ofi/enc:UTF-8&Online access for BTHz Sage Premier 2009:Full Text](http://link.libris.kb.se/sfxbth?url_ver=Z39.88-2004&ctx_ver=Z39.88-2004&ctx_enc=info:ofi/enc:UTF-8&Online%20access%20for%20BTHz%20Sage%20Premier%202009:Full%20Text)

(2006) s. 7-27

Behandlingsprogram inom Statens institutionsstyrelse :

<http://www.stat-inst.se/zino.aspx?articleID=221>

Bonta, J; Law, M; Hanson, K

The prediction of criminal and violent recidivism among mentally disordered offenders : A meta-analysis

1998 Ingår i:

Psychological bulletin

Washington : American Psychological Association, 1985-

LIBRIS-ID:2915502

(1998) s. 123-142

Brunette, M; Mueser, K

psychosocial interventions for the long-term management of patients with several mental illness and co-occurring substance use disorder

2006 Ingår i:

The journal of clinical psychiatry[Elektronisk resurs].

Memphis : Physicians Postgraduate Press, 1996-

LIBRIS-ID:10056242

URL: [https://lt.itag.bibl.liu.se/login?url=http://www.psychiatrist.comz Prenumeration erfordras](https://lt.itag.bibl.liu.se/login?url=http://www.psychiatrist.comz/Prenumeration%20erforder)

(2006) s. 10-17

Dernevik, Mats

Mentally disordered offenders in Sweden

2002

In E. Blaauw, M. Hoeve, H. van Marle, & L. Sheridan (Eds.), Mentally disordered offenders: International perspectives on how to deal with criminally irresponsible offenders. (pp. 127-146). Den Haag, The Netherlands: Elsevier.

Douglas, K; Skeem, J

Violent risk assessment : getting specific about being dynamic

2005 Ingår i:

Psychology, public policy & law[Elektronisk resurs].

Washington : American Psychological Association, 1995-

LIBRIS-ID:10153442

URL:

[http://link.libris.kb.se/sfxbth?url_ver=Z39.88-2004&ctx_ver=Z39.88-2004&ctx_enc=info:ofi/enc:UTF-8&Online access for BTHz PsycARTICLES \(CSA\):Full Text](http://link.libris.kb.se/sfxbth?url_ver=Z39.88-2004&ctx_ver=Z39.88-2004&ctx_enc=info:ofi/enc:UTF-8&Online%20access%20for%20BTHz%20PsycARTICLES%20(CSA):Full%20Text)

(2005) s. 347-383

Eriksson, Åsa; Sturidsson, Knut

Klinisk forensisk psykologi i Sverige

kompedium, 2009

Hare, J; Neumann, C

Psychopathy as a clinical and empirical construct

2008 Ingår i:

Annual review of clinical psychology

Palo Alto, Calif. : Annual Reviews,

ISSN:1548-5951z 1548-5943 (Print) LIBRIS-ID:10887464

URL:

[http://link.libris.kb.se/sfxsub?url_ver=Z39.88-2004&ctx_ver=Z39.88-2004&ctx_enc=info:ofi/enc:UTF-8&Tillgänglig för användare inom Stockholms universitetz Annual Reviews:Full Text](http://link.libris.kb.se/sfxsub?url_ver=Z39.88-2004&ctx_ver=Z39.88-2004&ctx_enc=info:ofi/enc:UTF-8&Tillg%C3%A4nglig%20f%C3%B6r%20anv%C3%A4ndare%20inom%20Stockholms%20universitetz%20Annual%20Reviews:Full%20Text)

(2008) s. 217-246

Hollin, C.R

Treatment programs for offenders : Meta-analysis, "what works" and beyond.

1999 Ingår i:

International journal of law and psychiatry.

New York : Pergamon Press., 1978-

LIBRIS-ID:9034151

URL: <http://www.sciencedirect.com/science/journal/01602527z> Tillgänglig för användare inom Uppsala universitet

(1999) s. 361-372

Howells, K; Day, A; Thomas-Peter, B

Changing violent behaviour : Forensic mental health and criminological models compared

2004 Ingår i:

The journal of forensic psychiatry & psychology

Abingdon, Oxon, UK : BrunnerRoutledge,

ISSN:1478-9957z 1478-9949 (Print) LIBRIS-ID:11244547

URL:

[http://link.libris.kb.se/sfxbth?url_ver=Z39.88-2004&ctx_ver=Z39.88-2004&ctx_enc=info:ofi/enc:UTF-8&Online access for BTHz Informaworld:Full Text](http://link.libris.kb.se/sfxbth?url_ver=Z39.88-2004&ctx_ver=Z39.88-2004&ctx_enc=info:ofi/enc:UTF-8&Online%20access%20for%20BTHz%20Informaworld:Full%20Text)

(2004) s. 391-406

Howitt, Dennis

Introduction to forensic and criminal psychology

3rd ed. : Harlow, England ; a New York : Pearson Education, 2009 - xxx, 549 p.

ISBN:978-1-4058-7446-5 (pbk.) LIBRIS-ID:11370056

[Sök i biblioteket](#)

Kriminalvårdens behandlingsprogram

32 sidor

McMurrin, M

What works in substance misuse treatments for offenders?

2007 Ingår i:

Criminal behaviour and mental health

London : Whurr Publishers Ltd.,

ISSN:1471-2857z 0957-9664 (Print) LIBRIS-ID:11243136

URL:

[http://link.libris.kb.se/sfxbth?url_ver=Z39.88-2004&ctx_ver=Z39.88-2004&ctx_enc=info:ofi/enc:UTF-8&Online access for BTHz EBSCOhost Academic Search Elite:Full Textz Wiley Interscience:Full Text](http://link.libris.kb.se/sfxbth?url_ver=Z39.88-2004&ctx_ver=Z39.88-2004&ctx_enc=info:ofi/enc:UTF-8&Online%20access%20for%20BTHz%20EBSCOhost%20Academic%20Search%20Elite:Full%20Textz%20Wiley%20Interscience:Full%20Text)

(2007) s. 225-233

Psychopathic personality or personalities? : Exploring potential variants of psychopathy and their implications for risk assessment

Skeem, J; Poytress, N; Lilienfeld, S; Cale, E

2003 Ingår i:

Aggression and violent behavior :[Elektronisk resurs]b a review journal

Tarrytown, N.Y. : Pergamon, 1996-

LIBRIS-ID:9033996

URL: <http://www.sciencedirect.com/science/journal/13591789z> Tillgänglig för användare inom Uppsala universitet

(2003) s. 513-546

Riskbedömningar inom psykiatrin : Kan våld i samhället förutsägas? en systematisk litteraturöversikt

SBU rapport, Stockholm:Author

Ingår i:

Medicinsk vetenskap & praxis : information från SBU - Statens beredning för medicinsk utvärdering

Stockholm : Statens beredning för medicinsk utvärdering, 1993-

ISSN:1104-12502 f LIBRIS-ID:8221793

URL: <http://www.sbu.se/www/index.aspz> Fulltext

Sturidsson, Knut; Turtell, I., Tengström, A., Lekander, M., & Levander, M.

Time use in forensic psychiatry: An exploratory study of patients' time use at a Swedish forensic psychiatric clinic. : International Journal of Forensic Mental Health, 6, 79-86.

Tännsjö, Torbjörn

Tvångsvård : om det fria valets etik i hälso- och sjukvård

Dalgren, Birgitta

Stockholm : Thales, 2002 - 261 s.

ISBN:91-7235-017-2 (inb.) LIBRIS-ID:8400074

[Sök i biblioteket](#)

Fördjupningslitteratur

Diagnostic and statistical manual of mental disorders : DSM-IV-TR

4. ed. /b text revision : Washington, DC : American Psychiatric Association, Association,c 2000 - xxxvii, 943 s.

ISBN:0-89042-024-6 (inb.) LIBRIS-ID:8323087

[Sök i biblioteket](#)

Violence, crime, and mentally disordered offenders : concepts and methods in effective treatment and prevention

Hodgins, Sheila; Müller-Isberner, Rüdiger

Chichester : Wiley, c2000 - xix, 233 p.

ISBN:0-471-97727-6 (pbk.) LIBRIS-ID:4985665

[Sök i biblioteket](#)

Monahan, J (in press) Structure violence risk assessment. In R.Simon & K.Tardiff (Eds) American psychiatric publishing textbook on violence assessment and management. Wahsington , D C: American Psychiatric Publishing

Webster, C.D., douglas, K.S., Eaves, D., & Hart, S.D. (1997) HCR-20. Assessing risk for violence. Version 2. Vancouver: Simon Fraser University and Forensic psychiatric Services commission of British Columbia.

Webster, C, & Hucker, S (2007). Violence risk assessment and management. Chichester, England: Wiley

Lag (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård

Lag (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård

Lag (1991:1137) om rättspsykiatrisk undersökning